

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 17.10.2007
KOM(2007) 620 lõplik

**KOMISJONI TEATIS NÕUKOGULE, EUROOPA PARLAMENDILE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

**Sotsiaalkaitse moderniseerimine parema sotsiaalse õigluse ja suurema majandusliku
ühtekuuluvuse nimel: tööturult enim tõrjutud isikute aktiivse kaasamise edendamine**

1. Sissejuhatus

Euroopa Liidu tööhõive ja majanduskasvu strateegia¹ annab juba tulemusi: kogu Euroopas on majanduskasv on kiirenenud, tööhõive suureneb ja töötus väheneb. Kuid on selge, et vaja on palju enamat, et Euroopa saaks välja arendada kogu oma potentsiaali ja saavutada täielikult Lissaboni eesmärgid majandus- ja sotsiaalarengu osas.

Suur osa liidu elanikkonnast on sotsiaalselt tõrjutud, kuna 16 % Euroopa elanikest on vaesuse ohus, viiest inimesest üks elab standarditele mittevastaval elamispinnal, 10 % kuulub leibkondadesse, kus keegi ei tööta, pikaajalise töötuse määr läheneb 4 %le ja kooli pooleli jätjaid on üle 15 %. Sotsiaalse tõrjutuse üks aspekte, mille olulisus üha suureneb, on juurdepääsu puudumine infotehnoloogilistele vahenditele².

Hoolimata sellest, et Euroopa Liit ja selle liikmesriigid on üks maailma rikkamaid piirkondi, ollakse veel kaugel Euroopa Ülemkogu poolt Lissaboni strateegia käivitamisel 2000. aasta märtsis seatud eesmärgist, milleks on avaldada märkimisväärset mõju vaesuse kõrvaldamisele. Kuigi olukord liikmesriikides varieerub märkimisväärselt, ei ole ELis jätkuvalt leiduv ulatuslik ebavõrdsus ja tõrjutus ei sotsiaalselt, moraalselt ega majanduslikult jätkusuutlik.

Ühiskonnas ja tööturul tõrjutute kaasamine on nii majanduslik kui ka sotsiaalne prioriteet. Tõhusa ja dünaamilise majanduse ning sotsiaalset õiglust keskseks väärtuseks pidava majanduse vahel puudub igasugune vastuolu, need kaks elementi on omavahel tihedalt seotud. Ühelt poolt on majandusareng vajalik selleks, et jätkata sotsiaaltoetuste andmist. Teisalt on tööturult enim tõrjutute tööle tagasitoomine, juhul kui nad suudavad töötada, ja nende sotsiaalse integratsiooni toetamine lahutamatu osa Lissaboni strateegiast, mille eesmärk on ära kasutada inimressursi täielik potentsiaal.

Aitamaks liikmesriikidel mobiliseerida neid, kes suudavad töötada ja anda asjakohast toetust neile, kes seda ei suuda, on komisjon esitanud ettepaneku terviklikuks strateegiaks, mida võib nimetada **aktiivseks kaasamiseks**³. See hõlmab sissetulekutoetust tasemel, mis on piisav, et inimesed saaksid elada inimväärikat elu, ühendust tööturuga töövõimaluste või kutseõppe kaudu ja paremat juurdepääsu asjakohastele sotsiaalteenustele. Aktiivne kaasamine selles tähenduses täiendab "kaitstud paindlikkuse" lähenemisviisi, kuid on suunatud tööturult tõrjutuile. See kujundab "aktiivset heaoluriiki", pakkudes individualiseeritud juurdepääsu tööturule ja tagades selle, et need, kes töötada ei suuda, võiksid elada inimväärselt ja panustada ühiskonda võimalikult palju. Seetõttu täiendab aktiivne kaasamine Lissaboni strateegiat ja on ELi säästva arengu strateegia sotsiaalse mõõtme oluline osa.

2006. aasta kevadel algatas komisjon avaliku arutelu⁴, mis hõlmas EÜ asutamislepingu artikli 138 kohaseid konsultatsioone vajaduse üle võtta meetmeid ELi tasandil, et edendada tööturult enim tõrjutud inimeste aktiivset kaasamist. Komisjon on käesolevas teatises esitatud ettepanekute, kaasa arvatud EÜ asutamislepingu artikli 138 lõike 3 kohased teise astme konsultatsioonide väljatöötamisel tuginenud eelnimetatud konsultatsioonide tulemustele ja

¹ Eesistujariigi järeldused, Euroopa Ülemkogu Lissaboni kohtumine 23.-24. märtsil 2000. aastal ja KOM(2005) 24.

² Näiteks puuduvad 44 % eurooplastest igasugused Interneti- ja arvutioskused.

³ KOM(2006) 44, 8.2.2006.

⁴ KOM(2006) 44.

järgnenud algatustele, sealhulgas riiklike vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastase võitluse tegevuskavade põhjalikule läbivaatamisele sotsiaalkaitsekomitee poolt, vaesuse käes kannatavate inimeste kuuendale konverentsile (4. - 5. mai 2007) ja aktiivset kaasamist käsitlevale sidusrühmade konverentsile (15. juuni 2007).

2. Konsultatsioonide raames esitatud arvamused

2.1 Üldine toetus ELi uutele jõupingutustele aktiivse kaasamise suunas

2006. aasta konsultatsioonide raames esitatud arvamustest selgus, et 1992. aasta nõukogu soovitus *piisavate toimetulekuvahendite ja sotsiaalabi ühiste kriteeriumide kohta sotsiaalse kaitse süsteemides*⁵ peetakse jätkuvalt ELi vaesust ja sotsiaalset tõrjutust käsitleva poliitika aluseks. Arvamustes rõhutati, et soovitus pole oma asjakohasust kaotanud, kuid et selle täielikuks kohaldamiseks tuleb teha rohkem, eelkõige määrata kindlaks kriteeriumid ja statistilised vahendid, mida saaks kasutada miinimumsissetulekuskeemide taseme piisavuse hindamise alusena.

Samuti tunnistati arvamustes, et miinimumsissetulekuskeemide asjakohasust oleks tulnud hinnata laiemas kontekstis, milleks on juurdepääs tööturule. Seetõttu pidas enamus komisjoni terviklikku lähenemisviisi kiiduväärseks⁶. Enamik vastajaid väljendas uutele ELi tasandil tehtavatele jõupingutustele toetust hoolimata kõhklustest seoses korralduslike eeskirjadega ELi tasandil, mida ei peeta Euroopas valitsevaid erisuguseid olukordi arvestades asjakohaseks. Eelkõige leidis tugevat toetust ELi tasandi ühiste põhimõtete väljatöötamine koos avatud koordineerimismeetodi tugevdamisega.

2.2 Vajadus terviklikuma lähenemisviisi järgi

Mitmetes arvamustes toonitati veel, et aktiivse kaasamise lähenemisviisi edukas rakendamine sõltub selle erinevate komponentide vahelisest sünergiast. Asjakohane sissetulekutoetus tuleb kombineerida võimalustega tööturul ja parema juurdepääsuga kvaliteetteenustele.

Sotsiaalne kaasatus ja osalemine tööturul käivad käsikäes. Et tööturule integreerimine oleks jätkusuutlik, tuleb ebasoodsas olukorras isikuid esmalt toetada piisavate vahendite ning individualiseeritud tööhoivealaste ja sotsiaalteenustega, et tugevdada nende ühiskonnaelus osalemist ja tööalast konkurentsivõimet. Kui neil õnnestub tööd leida, tuleb toetada töökoha hoidmist, et vältida "pöördukse-efekti", kus inimesed on sunnitud töölt lahkuma ebapiisavate oskuste või isiklike või sotsiaalsete probleemide tõttu, millega pole piisavalt tegeldud. Lisaks pole tööhoive iseenesest alati tagatiseks vaesuse vastu, sest 8 % ELi töötajaid on vaesusohus: see selgitab kodanikuühiskonna organisatsioonide ja ametiühingute tugevat survet kvaliteetsete töökohtade loomiseks.

Sotsiaalabi ja sotsiaalteenused peavad toetama inimeste tööturule integreerumist, et suurendada nende teenimisvõimet ja vähendada sõltuvust hüvitistest ning ohtu, et vaesus kandub ühelt põlvkonnalt teisele üle. Kuid mitmetes arvamustes rõhutati, et tingimustest kinnipidamise eeskirjade mõju kõige haavatavamatele inimestele tuleb hoolikalt jälgida, eelkõige seetõttu, et sotsiaalabi suurus on enamikus liikmesriikides juba vaesuspiirist allpool.

⁵ Nõukogu 24. juuni 1992. aasta soovitus (92/441/EMÜ). Vaata ka nõukogu 27. juuli 1992. aasta soovitus (92/442/EMÜ).

⁶ Konsulteerimise tulemused
http://ec.europa.eu/employment_social/social_inclusion/active_inclusion_en.htm.

2.3 Tööturu osapoolte arvamused

Juba esimese tasandi konsultatsioonide algatamist käsitlevas teatises rõhutati rolli, mis tööturu osapooltel on paljudes liikmesriikides aktiivse tööturupoliitika kujundamises ja järelevalves ning miinimumpalga üle peetavatel läbirääkimistel. Arvamustes, mis esitati artikli 138 kohaselt peetud esimese astme konsultatsioonide raames, ei toetanud tööturu osapooled mingeid aktiivset kaasamist käsitlevaid õiguslikke võimalusi ELi tasandil, vaid toetasid pigem olemasoleva avatud koordineerimismeetodi tugevdamist ning terviklikumat lähenemisviisi. Samuti tegid nad selgeks, et nendel on võtmeroll ebasoodsas olukorras isikutele töökohtade kättesaadavaks muutmisel ja sobivate värbamismenetluste kehtestamisel, mis nähtus ka hiljutistest kolmepoolsetest kokkulepetest.

Eelkõige meenutasid tööturu osapooled, et nende 2006.–2008. aasta tööprogrammis on välja toodud võimalused ebasoodsas olukorras isikute rühmade probleemiga tegelemiseks. Selleks kohustusid nad *teostama Euroopa tööturu ees seivate peamiste väljakutsete ühise analüüsi, milles vaadeldakse selliseid küsimusi nagu ebasoodsas olukorras inimeste integreerimine tööturule, määratlema tööhõivemeetmete raamistikku kaasatavad prioriteedid ja valmistama ette sõltumatu raamkokkuleppe kas ebasoodsas olukorras isikute rühmade tööturule integreerimise või elukestva õppe kohta.*

Konsultatsioonide tulemuste esitamisele järgnenud arutelust ilmnes selgesti, et tööturu osapooltel on töökoha hoidmise edendamisel juhtroll: olles leidnud töö, võivad ebasoodsas olukorras olevad inimesed vajada jätkuvat toetust, nt töökohal toimuva väljaõppe ja elukestva õppe võimaluste ning sobiva ja paindliku töökorralduse näol, et aidata neil ühitada töö ja oma jõupingutused sotsiaalselt ebasoodsate tingimustega (näiteks sobiva elamispinna puudumine, hoolduskohustused ja terviseprobleemid) toimetulekul. Teiste sõnadega – sotsiaalne reintegreerimine ei lõppe ettevõtte uksel.

2.4 Osalemine ja kõigi osalejate integreerimine

Konsultatsioonide käigus esitatud arvamustes rõhutati ka seda, et aktiivse kaasamispoliitika edukus sõltub erinevate osalejate kaasatusest ja koostööst. Peamine vastutus tööturult enim tõrjutud isikute integreerimisele suunatud poliitika väljatöötamisel, rahastamisel ja haldamisel lasub kohalikel omavalitsustel ja keskvalitsustel. Selle poliitika elluviimisel kohalikul tasandil on võtmeroll nii eraõiguslikel, riiklikel kui kombineeritud teenusepakkujatel. Abisaajaid esindavad ja abistavad selliste meetmete puhul kodanikuühiskonna organisatsioonid. Riikliku poliitika tõhustamiseks tuleb kaasata ka tõrjutud isikuid endid, nendega konsulteerida ja nende pädevust suurendada.

Paraku tegutsevad nimetatud osalejad sageli tööhõive- ja sotsiaalpoliitika täiesti eraldiseisvates valdkondades. Edu saavutamiseks peab aktiivse kaasamise lähenemisviis edendama integreeritud rakendamist nii kohaliku, piirkondliku, riikliku kui ka ELi poliitika tasandil ja kolme tegevussuuna lõikes: miinimumsissetulek, aktiivsed tööturumeetmed ja sotsiaalteenused.

3. Paranenud arusaam vaesusest ja sotsiaalsest tõrjutusest: viimased poliitilised arengusuunad

Konsultatsioonide käigus saadud sõnumeid tuleks vaadelda ka Lissaboni strateegia järgsete erinevate ELi poliitiliste arengusuundade valguses.

Sotsiaalkaitse ja sotsiaalse kaasatuse avatud koordineerimismeetod ja Euroopa tööhõivestrategia on kaasa aidanud vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse mitmetahulise fenomeni paremale mõistmisele ja edendavad jõuliselt terviklikumat lähenemisviisi, integreerides aktiivse kaasamise kolme peamist suunda.

Sotsiaalkaitset ja sotsiaalset kaasamist käsitlevas 2007. aasta ühisaruandes tunnistatakse, et rohkem tähelepanu tuleb osutada miinimumressurssidele, et keegi "ei jääks kõrvale". Seda silmas pidades on väga oluline **miinimumsissetuleku tagamise skeemide** asjakohasus peamiste sotsiaalprobleemidega tegelemisel ja kõigi ELi kodanike täieliku sotsiaalse integratsiooni edendamisel, et aidata neil välja arendada oma täielik potentsiaal. Kuid paljude ebasoodsate asjaolude korral on vajalikud mitmesugused ja integreeritud lahendused, kaasa arvatud kaasav tööturg ja asjakohane sotsiaalne toetus.

Kaasava tööturu potentsiaali realiseerimine vaesuse ja tõrjutuse vastases võitluses on Euroopa tööhõivestrategia raames olnud liikmesriikide peamine väljakutse. Liikmesriigid on nõustunud pakkuma uue alguse võimaluse kõigile töötutele noortele pärast kuuekuulist töötust ja töötutele täiskasvanutele pärast 12kuulist töötust. Aastaks 2010 peaks 25 % pikaajalistest töötutest osalema mõnes aktiivses tööturumeetmes. Tööhõivepoliitika suunistes⁷ aastateks 2005–2008 tunnistatakse, et tööhõive suurendamiseks tehakse jõupingutusi paralleelselt töökohtade atraktiivsuse suurendamisega, töö kvaliteedi tõstmisega ja tootlikkuse kasvuga ning töötavate vaeste osakaalu vähendamisega. Kaasava tööturu olulisust rõhutati ka 2007. aasta ühises tööhõivearuandes⁸, milles toonitatakse, et „...*Liikmesriigid pühendavad enam tähelepanu tööturu reformidele, mis avaldavad mõju vaesusele ja tõrjutusele ning soodustavad tööelu pikenemist. Nad koondavad oma jõupingutused selleks, et pakkuda kõige ebasoodsamas olukorras olevatele inimestele aktiivset toetust...*“. Kahe eesmärgi, milleks on vaesuse leevendamine ja samas tööjõu pakkumisega seotud stiimulite lisamine, on väljakutseks poliitikakujundajatele, kes peavad arvestama ka mis tahes maksu- või hüvitisreformiga kaasnevat võimalikku eelarvekulu.

Sotsiaalteenuseid peetakse praegu Euroopa ühiskonna ja majanduse tugisammasteks ning **kvaliteetsetele sotsiaalteenustele juurdepääsu** parandamisest on saanud liikmesriikide üks prioriteete vaesuse ja sotsiaalse tõrjutusega võitlemisel.⁹ Juba 1992. aasta soovitusel kutsuti liikmesriike võtma kõiki meetmeid selleks, et asjaomased isikud saaksid asjakohast sotsiaalset toetust. Pärast seda on esile kerkinud uued sotsiaalsed ohud, mis on seotud üleminekuga postindustriaalsele teadmistel ja teenustel põhinevale majandusele, demograafiliste muutustega ja sotsiaalsete suundumustega, nagu suurenenud individualism. Uued ohud muudavad vajaduse kvaliteetsete sotsiaalteenuste ja individualiseeritud toetuse järele veelgi pakilisemaks.

⁷ Vt „Liikmesriikide tööhõivepoliitika suunised (2005–2008)“, ELT L 205, 6.8.2005, lk 21.

⁸ Euroopa Liidu Nõukogu, 6706/07.

⁹ Euroopa Liidu Nõukogu, 7341/05.

Ka infotehnoloogial on selles kontekstis oluline roll ja hiljuti käivitas komisjon algatused sotsiaal- ja tervishoiuteenuste osutamise parandamiseks infotehnoloogiliste vahendite abil.¹⁰

4. Kavandatavad ELi meetmed

Kõnealuse konsultatsiooni tulemustest ja eespool nimetatud arengusuundadest juhindudes teeb komisjon ettepaneku **tõhustada** kõnealuses valdkonnas **avatud koordineerimismeetodit ühiste põhimõtete** vastuvõtmise ning seejärel nende jälgimise ja hindamise kaudu, võttes täielikult arvesse nii subsidiaarsuse põhimõtet kui ka liikmesriikide sõltumatust ja neis valitsevaid erinevaid olukordi ja vajadusi.

Avatud koordineerimismeetod on muutunud vajalikuks vahendiks parimate tavade edendamisel ja eesmärkide saavutamise üle pideva järelevalve tagamisel ELi tasandil. Liikmesriikide avatud koordineerimise meetodi raames 2006. aastal esitatud riiklikes aruannetes rõhutati aktiivset kaasamist ja seda analüüsiti ühena peamistest prioriteetidest. Avatud koordineerimismeetod jätkab ühiste põhimõtete alusel aktiivse kaasamise lähenemisviisi kõikide tahkude jälgimist ja hindamist. Konkreetsed meetodid lepatakse kokku sotsiaalkaitsekomitees.

Liikmesriikidel säilib avatud koordineerimismeetodi raames kindlasti vastutus sissetulekutoetuse tasemete kindlaksmääramise ja asjakohase koosluse loomise eest sotsiaalabi, sotsiaalteenuste pakkumise ja töötasuvuse vahel - tasakaal, mis sõltub sotsiaalsetest ja poliitilistest eelistustest, sotsiaalsetest ja kultuurilistest tavadest ning õiglus- ja tõhususkaalutlustest erinevat liiki ebasoodsate tingimuste lahendamisel.

Kõigi kolme aktiivse kaasatuse suuna puhul rakendatavad ühised põhimõtted rõhutavad tervikliku lähenemisviisi vajadust ja esitavad konkreetse ja integreeritud raamistiku nende rakendamiseks. Selline struktureeritud protsess aitab kaasa parimate poliitiliste vastuste leidmisele ühisele sotsiaalsele väljakutsele, milleks on tagada kõigi ELi kodanike põhiõigus sotsiaalabile ja eluasemetoetusele ning rahuldav elu kõigile¹¹.

Komisjon kavatseb selleks, et edendada ühiste põhimõtete kindlaksmääramist ja vastuvõtmist ning täpsemalt kirjeldada aktiivse kaasatuse strateegia elemente, välja anda **soovituse**, mis oleks aluseks nõukogu järeldustele ja Euroopa Parlamendi resolutsioonile.

Kõigi kolme aktiivse kaasatuse tegevussuuna puhul rakendatavad ühised põhimõtted koostatakse kooskõlas allpool kirjeldatud suunistega.

4.1 Sissetulekutoetus, mis on piisav, et vältida sotsiaalset tõrjutust

1992. aasta soovitus peamised elemendid, mis käsitlevad punktides A – C(3) esitatud sissetulekutoetust, jäävad kavandatava strateegia seisukohalt täiesti asjakohaseks. Eelkõige on need elemendid järgmised:

(1) tunnustada inimese põhiõigust saada inimväärses eluks piisavaid toimetulekuvahendeid ja sotsiaalabi;

¹⁰ KOM(2007) 332, 14.6.2007.

¹¹ Euroopa Liidu põhiõiguste harta, artikkel 34, §3.

(2) tunnustada seda õigust vastavalt järgmistele üldpõhimõtetele, mis käsitlevad inimeste tegelikku valmisolekut asuda töötama või töö saamise eesmärgil õppima, kui nende iga, tervis ja perekonna olukord seda võimaldavad; teiste isikute puhul tuleb vajaduse korral arvestada majandusliku ja sotsiaalse integratsiooni meetmeid;

(3) korraldada selle õiguse rakendamine vastavalt järgmistele praktilistele juhtnööridele: määrata eelkõige kindlaks, milline summa on põhivajaduste katmiseks piisav, suhtudes austusega inimväarikusse, kasutades selleks asjakohaseid näitajaid, nagu statistilised andmed keskmise kasutada jääva sissetulekuosa kohta liikmesriigis, statistilised andmed leibkonna kulutuste kohta, miinimumpalk, kui see on seadusega ette nähtud, ja hinnatase. Sisse seada nende näitajate alusel saadud summade korrapärase ülevaatamise kord, et vajadused oleksid alati kaetud.

4.2 Seos tööturuga

Kooskõlas tööhõivesuunistega rõhutavad ühised põhimõtted vajadust kaotada aktiivsete ja ennetavate tööturumeetmetega tööturu tõkkes. Kõnealused meetmed hõlmavad vajaduste varajast väljaselgitamist, tööotsingute toetamist, juhendamist ja koolitusi individualiseeritud tegevuskavade raames.

Selleks et töö oleks tööotsijatele tasuv, on vaja jätkata maksu- ja hüvitissüsteemist tulenevate tööturul osalemise ja sellest kõrvalejäämise ajendite, sealhulgas hüvitiste haldamise ja nende andmise tingimuste läbivaatamist, tagades samaaegselt sotsiaalkaitse asjakohased tasemed.

Selleks, et toetada ebasoodsas olukorras olevate inimeste kaasamist, peab asjakohane poliitika tööturu nõudluspoolel sisaldama sotsiaalse ettevõtluse laiendamist, ühistele vajadustele vastavate uute tööallikate väljaarendamist, rahalisi soodustusi tööandjatele töötajate palkamiseks, diskrimineerimisvastast õigust ja tööõigust¹².

4.3 Seos parema juurdepääsuga kvaliteetteenustele

Ühised põhimõtted keskenduvad kahele avatud koordineerimismeetodis ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega peetavas dialoogis esmatähtsana määratletud mõistele¹³. Need on järgmised:

- juurdepääs teenustele, mis sisaldab nii kättesaadavust (ruumiline ja füüsiline juurdepääs) ja nende taskukohasus;
- teenuste kvaliteet, mis sisaldab: kasutajate kaasatust; parimate tavade jälgimist, nende tulemuste hindamist ja jagamist; investeerimist inimkapitali; töötingimusi; nii töölevärbamise poliitika kui ka teenuste pakkumise suhtes rakendatavat võrdse kohtlemise raamistikku; teenuste koordineerimist ja integratsiooni; ning asjakohast füüsilist infrastruktuuri, eelkõige seoses sotsiaalkorteritega¹⁴.

¹² SEK(2007) 329, 6.3.2007, lk 51-58.

¹³ Vt <http://www.peer-review-social-inclusion.net/key-issues/quality-and-accessibility-of-social-services/>, eelkõige Halloran J. ja K. Calderon-Vera (2007) „Juurdepääs kvaliteetsetele sotsiaalteenustele – strateegiadokument”.

¹⁴ Kavandatav teatis üldist huvi pakkuvate sotsiaalteenuste kohta lahendab ühenduse eeskirjade kohaldamisega seotud ebaselgused. Muu hulgas uuritakse kõnealuses teatises, kuidas paremini

Kõik üldhuviteenused, sealhulgas sellised võrgutööstused nagu transport ja kommunaalteenused, aga ka finantsteenused, on sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse seisukohast väga olulised. Esmavajalikele teenustele tuleks tagada üldine juurdepääs ja komisjon püüab seda põhimõtet edendada kõigis oma poliitika valdkondades¹⁵. Siiski keskenduvad ühised põhimõtted aktiivse kaasatuse seisukohast üldist huvi pakkuvatele sotsiaalteenustele.

Lisaks õigusaktidest tulenevate ja täiendavatele sotsiaalkindlustusskeemidele ning tervishoiuteenustele sisaldavad üldist huvi pakkuvad sotsiaalteenused muid otse inimesele osutatavaid esmaseid teenuseid, millel on ühiskonnas ennetav ja ühtekuuluvust kindlustav osa ning mis lihtsustavad isikute kaasamist ühiskonda ja nende põhiõiguste kaitsmist¹⁶. Siia kuuluvad:

- (1) abi otseste eluraskuste või kriisidega (nagu töötus, võlgnevused, narkomaania, perekonna purunemine) isikutele;
- (2) tegevus, mille eesmärk on kindlustada, et asjaomased isikud suudaksid täielikult lõimuda ühiskonna ja tööturuga (rehabilitatsioon, sisserehannute keeleõpe, kutsekoolitus ja tööturule naasmine), ja tagada juurdepääs taskukohasele lastehoiuteenusele;
- (3) pikaajalise terviseprobleemi või puudega isikute kaasamisele suunatud tegevus;
- (4) sotsiaalkorterite võimaldamine.

5. Toetav ELi raamistik

Ühiste põhimõtete rakendamist toetatakse ELi tasandil süstemaatilise järelevalve ja hindamisega ning liikmesriikide pingutusi täiendavate muude algatuste või vahenditega.

Tuletades meelde Euroopa tööturu osapoolte rolli tähtsust aktiivse kaasamise lähenemisviisi edukal rakendamisel, tervitab komisjon kohustusi, mis nad võtsid 2006.–2008. aasta tööprogrammis. Komisjon uurib koostöös tööturu osapooltega, kuidas nad saaksid sõltumatuid algatusi edasi arendada, et tõhustada sünergiat muude aktiivse kaasatuse lähenemisviisi poliitikasuundade ja osalejatega, nagu valitsusasutused – sealhulgas kõnealuse valdkonna seisukohalt kõige aktiivsematega, milleks on sageli piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused, ning teenusepakkujate ja valitsusväliste organisatsioonidega.

ELi rahastamisvahenditel on juba praegu tähtis osa tööturule juurdepääsul põhineva kaasatuse poliitika edendamise julgustamisel. Euroopa Sotsiaalfond pakub pikaajalist finantsraamistikku, mis täiendab riiklikke ja muid rahastamise allikaid. Komisjon julgustab kasutama uue Euroopa Sotsiaalfondi määruse sätteid, et toetada aktiivse kaasatuse meetmeid, milleks on eelkõige: a) aktiivsele sotsiaalsele ja majanduslikule kaasatusele integreeritud juurdepääsuvõimaluste loomine ja nende testimine; b) uuenduslike integratsiooni lähenemisviiside, millel on praeguste tavade ees selge eelis, laiemalt kasutusele võtmine; ning c) sotsiaalse kaasatuse edendamise heade tavade levitamine ja edendamine kõikides liikmesriikides.

kohaldada riigihanke eeskirju üldist huvi pakkuvate sotsiaalteenuste suhtes. Lisaks nimetatud selgitustele esitatakse selles ka täiendavad ettepanekud kvaliteedi määratlemise ja hindamise kohta.

¹⁵ KOM(2004) 374, 12.5.2004.

¹⁶ KOM(2006) 177, 26.4.2006.

Kavandatud lähenemisviisi edu sõltub riiklike, piirkondlike ja kohalike osapoolte võetud kohustustest ja täielikust kaasatusest. Kõnealused osapooled peavad mängima kesksel rollil aktiivse kaasatuse poliitika väljaarendamises ja rakendamises ELi tasandil. Praegu ei saa nende parimad tavad sellist tähelepanu nagu nad väärisksid. Komisjon toetab seetõttu (kaasa arvatud PROGRESSi programmi vahendite abil) **kohalike vaatluskeskuste võrgustiku** loomist koostöös ELi võrgustike ja kohalike ametiasutustega, teenuste pakkuja ning valitsusväliste organisatsioonidega, et jälgida ja edendada parimaid tavasid, eelkõige neid, mis on seotud kvaliteetsetele teenustele juurdepääsuga.

6. Järeldused ja edasised sammud

6.1 Konsultatsioonid tööturu osapooltega

EÜ asutamislepingu artikli 138 lõike 3 kohaselt palutakse tööturu osapooltel esitada oma seisukohad käesolevas teatises kirjeldatud lähenemisviisi ja eelkõige järgmiste küsimuste kohta:

- Kavandatav **vahend**, eelkõige avatud koordineerimismeetodi tõhustamine kõnealuses valdkonnas ühiste põhimõtete vastuvõtmise ja nende järgneva jälgimise ja hindamise abil.
- Ühiste põhimõtete **sisu**, mis käsitleb piisavaid vahendeid, kaasavaid tööturget ja juurdepääsu kvaliteetsetele teenustele, nagu seda on kirjeldatud käesoleva teatise punktides 4.1 – 4.3.
- **Toetav ELi raamistik**, nagu seda on kirjeldatud käesoleva teatise punktis 5.

Tööturu osapooltel palutakse ka lisada täiendavaid märkusi (ja uurida edaspidiste algatuste võimalust) teemade kohta, mida nad käsitlesid konsulteerimise esimeses etapis ja mis on seotud nende konkreetse rolliga töökohtade säilitamise edendamisel (vt punkt 2.3), ja nende tegevuse võimaliku sünergia kohta muude aktiivse kaasatuse lähenemisviisi suundadega.

6.2 Konsulteerimine kõigi sidusrühmadega

Võttes arvesse kõnealuse algatuse teemat ja kõigi osalejate kaasamise vajadust (vt punkt 2.4), palub komisjon ka kõigil sidusrühmadel, sealhulgas iga tasandi valitsusasutustel, kodanikuühiskonna organisatsioonidel ja teenusepakkujal, esitada oma seisukohad käesoleva teatise sisu kohta. Komisjon palub neil eelkõige esitada oma arvamused komisjoni aktiivse kaasatuse edendamise ettepaneku tõhususe ja ammendavuse kohta.

Käesolev teatis on adresseeritud ka Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

6.3 Edasised sammud

Kõikide huvitatud ELi ja riikliku tasandi institutsioonide ja organisatsioonide kaasamiseks avaldatakse teatis tööhõive, sotsiaalküsimuste ja võrdsete võimaluste peadirektoraadi veebilehel:

http://ec.europa.eu/employment_social/consultation_en.html.

Kõik huvitatud isikud peaksid saatma oma märkused või soovitusel e-posti teel üksnes järgmisel aadressil:

empl-active-inclusion@ec.europa.eu.

Märkused tuleb esitada hiljemalt 28. veebruariks 2008. Komisjon tutvub põhjalikult esitatud märkuste ja soovitustega, avalikustab oma järeldused, ning tagab sidusate järelmeetmete võtmise.